

Niederländische Grammatik – Capita selecta
gehörend zum 'Euregiowerkbuch Niederländisch'

Wichtige Ausspracheregeln

C = ss (cent = ssènt)
g = ch (goed = chuut)
u/uu = ü/üü (luxe = lüükse / muur = müür (Mauer))
y = I (gynasium = gymnasium)
z (ts) = (stimmhaftes) s (**zacht** = sacht)
sch = sg (**school** = sgool)
s in sk, sm, sn, sp, st = immer reines **s**, nie **sj** (skates, smeer, snack, spoor, stoel, straat)

eu = ö/öö (leunen = lönen (stützen))
ei = ei – **nicht** ai (Leiden)
ij = ei – **nicht** ai (Filip de Nijs; rijden)
oe = u/uu (goed = chuut; zoet = zuut (süß))
ou = au (**oud**)

W-Fragen

Die sogenannten W-Fragen (wer? was? wann? etc.) sind oft nötig, wenn man mit jemandem spricht oder schreibt – sowohl privat wie beruflich. Hier die wichtigsten Fragewörter:

Nederlands	Deutsch
wie?	wer?
met wie?	mit wem?
voor wie?	für wen?
hoe?	wie?
hoeveel?	wieviel?
hoe lang?	wie lange?
hoe oud?	wie alt?
hoe ver?	wie weit?
waar?	wo?
waarvandaan?	woher?
waarheen?	wohin?
waarom?	warum?
waarvoor?	wofür?
wanneer?	wann?
wat?	was?
wat voor een?	was für ein?
welk(e)?	welch(e)?

Das Verb

Das Niederländische ist relativ einfach für Deutsche. Sätze werden ungefähr genauso aufgebaut wie im Deutschen. Folgende Beispiele sprechen für sich:

<i>Mijn naam</i>	is	<i>Kees Jansen.</i>	
<i>Ik</i>	woon	<i>in Arnhem.</i>	
<i>Ik</i>	werk	<i>op een school.</i>	
<i>Wij</i>	gaan	<i>met de caravan</i>	<i>op vakantie.</i>
<i>Zij</i>	vinden	<i>kinderen</i>	<i>niet leuk.</i>
<i>Hoe</i>	vindt	<i>u</i>	<i>kinderen?</i>
<i>Hoe oud</i>	zijn	<i>jullie?</i>	
<i>Waar</i>	woont	<i>u?</i>	
<i>Wat voor huisdier</i>	hebben	<i>jullie?</i>	
<i>Wij</i>	hebben	<i>een hond.</i>	
	Heb	<i>jij een hond?</i>	

Das Verb (hier fettgedruckt) ist also auch im Niederländischen der Mittelpunkt des Satzes.

Gegenwartsformen

ik (<i>ich</i>)	woon	werk	ga	vind	heet	heb	ben	word
jij (<i>du</i>)	woont	werkt	gaat	vindt	heet	hebt	bent	wordt
u (<i>Sie</i>)	woont	werkt	gaat	vindt	heet	heeft	bent	wordt
hij (<i>er</i>)	woont	werkt	gaat	vindt	heet	heeft	is	wordt
zij (<i>sie</i>)	woont	werkt	gaat	vindt	heet	heeft	is	wordt
het (<i>es</i>)	woont	werkt	gaat	vindt	heet	heeft	is	wordt
wij (<i>wir</i>)	wonen	werken	gaan	vinden	heten	hebben	zijn	worden
jullie (<i>ihr</i>)	wonen	werken	gaan	vinden	heten	hebben	zijn	worden
zij (<i>sie</i>)	wonen	werken	gaan	vinden	heten	hebben	zijn	worden
	wonen	werken	gaan	vinden	heten	hebben	zijn	worden

Sie sehen: im Grunde gibt es nur **3 Grundformen**:

- keine Endung (ik)
- Endung *-t* (jij – u – hij/zij/het)
- Endung *-(e)n* (Mehrzahl: wij – jullie – zij)

heten – *heet*: das doppelte *-ee-* wird geschrieben, wenn nur *eine* Silbe steht; die Endung *-t* wird nicht extra geschrieben, also gibt es nur die zwei Formen *heet* und *heten*.

gaan – *ga* – *gaat*: hier geht es um die gleichen Grundformen, nur wird das lange *-a-* doppelt geschrieben (*-aa-*), wenn etwas dahinter kommt.

haben, *sein* und *werden*: wie im Deutschen etwas unregelmäßig – also auswendig lernen!

kunnen – moeten – willen: Wie im Deutschen gibt es auch im Niederländischen Verben, die etwas abweichen von der Norm. Sie sind z.B. im Deutschen unregelmäßig und im Niederländisch völlig normal und umgekehrt.

Beispiele:

*Wij kunnen vandaag niet naar Nijmegen komen. - Gisteren konden jullie ook al niet!
Dat klopt! Vandaag moeten we naar cursus. - Gisteren moesten jullie toch niet naar cursus?
Morgen willen we echt komen. - Oh, dus gisteren wilden jullie niet komen?*

	kunnen	moeten	willen
ik	<i>kan</i>	<i>moet</i>	<i>wil</i>
jij	<i>kunt</i>	<i>moet</i>	<i>wilt</i>
u	<i>kunt</i>	<i>moet</i>	<i>wilt</i>
hij/zij	<i>kan</i>	<i>moet</i>	<i>wil</i>
wij	<i>kunnen</i>	<i>moeten</i>	<i>willen</i>
jullie	<i>kunnen</i>	<i>moeten</i>	<i>willen</i>
zij	<i>kunnen</i>	<i>moeten</i>	<i>willen</i>

moeten & mogen

moeten (= müssen / sollen)	mogen (= dürfen)
<p><i>Was soll ich tun? Kinder müssen ruhig sein. Der Mensch muss essen um zu leben. Du sollst den Mund halten.</i></p> <p><i>usw. usw.</i></p> <p>Auf Niederländisch gibt es da überhaupt kein Problem:</p> <p><i>Wat moet ik doen? Kinderen moeten rustig zijn. De mens moet eten om te leven. Je moet je mond houden.</i></p> <p><i>etc. etc.</i></p> <p>Anders gesagt: <i>sollen</i> und <i>müssen</i> heißen auf Niederländisch immer <i>moeten</i>.</p> <p><i>Einzahl: ik/jij/u/hij/zij/het moet Mehrzahl: wij/jullie/zij moeten</i></p> <p>Und in der Vergangenheit ist's gleichermaßen einfach:</p> <p><i>Einzahl: ik/jij/u/hij/zij/het moest Mehrzahl: wij/jullie/zij moesten</i></p>	<p><i>Darfst du mit ins Kino? Wir dürfen nicht zu spät kommen. Darf ich ein Eis? Warum dürft ihr nicht ins Schwimmbad?</i></p> <p><i>usw. usw.</i></p> <p>Auf Niederländisch geht's ähnlich:</p> <p><i>Mag jij mee naar de bioscoop? We mogen niet te laat komen. Mag ik een ijsje? Waarom mogen jullie niet naar het zwembad?</i></p> <p><i>etc. etc.</i></p> <p>Also: <i>dürfen</i> heißt auf Niederländisch <i>mogen</i>. Und <i>mogen</i> hat wie im Deutschen Vokalwechsel zwischen Einzahl und Mehrzahl:</p> <p><i>Einzahl: ik/jij/u/hij/zij/het mag Mehrzahl: wij/jullie/zij mogen</i></p> <p>Und in der Vergangenheit ist's gleichermaßen einfach:</p> <p><i>Einzahl: ik/jij/u/hij/zij/het mocht Mehrzahl: wij/jullie/zij mochten</i></p>

Befehlsform (Imperativ)

Bei einem 'Befehl' an 1 Person ('du' oder 'Sie') immer nur den **Stamm des Verbs** verwenden: **denken - kommen - brengen**

Bei einem 'Befehl' an mehr Personen immer **Stamm des Verbs +**

'Befehl' an	<i>komen</i>	<i>denken</i>	<i>brengen</i>	<i>lachen</i>	<i>zijn</i>
(du)	<i>kom</i>	<i>denk</i>	<i>bren</i>	<i>lach</i>	<i>sei</i>
(ihr)	<i>kom(t)</i>	<i>denk(t)</i>	<i>bren</i> (t)	<i>lach(t)</i>	<i>seid</i>
(Sie)	<i>kom(t)</i>	<i>denk(t)</i>	<i>bren</i> (t)	<i>lach(t)</i>	<i>seien Sie</i>

Höflichkeitsformen

Es gibt einige Standardmöglichkeiten:

Ik wil een paar krentenbolletjes.
Ik had graag een volkorenbrood.
Geeft u mij maar een tegoedbon.
Doet u er maar een aardbeientaart bij.

Interessanterweise ist der Höflichkeitsunterschied zwischen diesen 4 Möglichkeiten gering. Es hängt eben davon ab, in welchem Ton etwas gesagt wird. Ja – auch im Niederländischen macht der Ton die Musik.

Beispiele:

Ik had graag ... Wat had jij graag? Wat had u liever? Wij hadden graag ... Wat hadden jullie graag?	Ik wil ... Wat wil jij? Wat wilt u? Wij willen graag ... Wat willen jullie graag?	Geeft u mij maar ... Geef mij maar ... Ik geef u ... Wij geven u ...	Doet u er maar ... bij. Doe er maar ... bij. Ik doe er een ... bij. Wij doen er een ... bij.
---	---	---	---

Vorschläge machen – mit dem Imperativ

Tien tips voor het hele jaar

- 1 Kies voor een historische ontdekkingsreis. Zoek de rivieren op. Trek langs Ems, Weser, Elbe, Donau of Rijn.
- 2 Bezoek stadjes als Bacharach en Baden-Baden met hun duizendjarige gebouwen.
- 3 Neem de fiets mee. Wandel door de Harz of het Zwarte Woud. Zeil of kano op de talloze Brandenburgse meren.
- 4 Bezoek het kuuroord Bad-Neuenahr in het eens vulkanische Rijnland-Palts.
- 5 Ga zaterdag voor 6 uur 's ochtends naar de Hamburgse vismarkt: live-rock voor vroege vogels. Daarna: luxe ontbijt.
- 6 Kies voor het eiland Sylt of Heiligendamm met haar gerestaureerde witte strandhotel.
- 7 Duik onder in Rügen met zijn krijtrotten en smalle lanen vol eikenbomen.
- 8 Ontdek Berlijn. De Hackescher Markt. Kaffee Burger in de Torstrasse met Wladimir Kaminers Russendisko. Of ga naar Barjeder Vernunft en Pomp Duck.
- 9 Proef de sfeer op de kerstmarkt in Neurenberg of Aken. Volksfeest met Lebkuchen, Glühwein en warme kastanjes.
- 10 Bezoek het Ruhrgebied. Staat op de werelderfgoedlijst van de Unesco.

Vorschläge kann man auf Niederländisch also mithilfe des Imperativs machen: *kies – zoek – trek* usw. Der Vorschlag wird also als eine Art 'Befehl' formuliert. Auf Niederländisch klingt das weniger 'befehlsmäßig' als die gleiche Form auf Deutsch klingen würde.

Duzen/Siezen

1. Im Deutschen ist *du* oder *Sie* sagen relativ klar geregelt:

Zu		sagt man
	allen Verwandten Kindern Jugendlichen bis etwa 15/16 Freunden und Freundinnen sehr vertrauten KollegInnen (oft erst nach Absprache) ...	du
	allen anderen Personen	Sie

2. Das Niederländische geht so:

Zu		sagt man
	den meisten Verwandten, die man oft sieht Kindern und Jugendlichen bis etwa 20 SchülerInnen (in jeder Schulform; auch im Abendunterricht) und manchmal auch StudentInnen (besonders im pädagogischen Bereich) Freunden und Freundinnen KollegInnen überhaupt oft auch zum/zur ChefIn (pro Organisation unterschiedlich) ...	je/jij
	allen anderen Personen	u

Das Niederländische ist also etwas informeller als das Deutsche. Am besten hört man sich in einer Gruppe/Organisation etwas um, dann weiß man, wie es dort jeweils zugeht.

Bei Zweifel lieber *u* als *je*.

Frageformen

eerste persoon enkelvoud	ik speel	speel ik?
tweede persoon enkelvoud	jij speelt	speel jij?
derde persoon enkelvoud	hij of zij speelt	speelt hij of zij?
eerste persoon meervoud	wij spelen	spelen wij?
tweede persoon meervoud	jullie spelen	spelen jullie?
derde persoon meervoud	zij spelen	spelen zij?

Also: wie im Deutschen verwendet man in der Frageform die normalen Verbformen.

Vergangenheitsformen

werken	werkte	gewerkt
spelen	speelde	gespeeld
slapen	sliep	geslapen

Man sieht: nicht so viel anders als im Deutschen.
In der Vergangenheit gehen die meisten Verben so:

	<i>maken</i>	<i>komen</i>	<i>rijden</i>
<i>ik</i>	<i>maakte</i>	<i>kwam</i>	<i>reed</i>
<i>jij/u</i>	<i>maakte</i>	<i>kwam</i>	<i>reed</i>
<i>hij/zij/het</i>	<i>maakte</i>	<i>kwam</i>	<i>reed</i>
<i>wij</i>	<i>maakten</i>	<i>kwamen</i>	<i>reden</i>
<i>jullie</i>	<i>maakten</i>	<i>kwamen</i>	<i>reden</i>
<i>zij</i>	<i>maakten</i>	<i>kwamen</i>	<i>reden</i>

Also: jeweils nur zwei Formen, für *Einzahl* und *Mehrzahl*.

Starke/unregelmäßige Verben - Übersicht

<i>verderben</i>	bederven	bedierf	bedorven
<i>betrügen</i>	bedriegen	bedroog	bedrogen
<i>beginnen/anfangen</i>	beginnen	begon	begonnen <i>Hij is begonnen.</i>
<i>bergen</i>	bergen	borg	geborgen
<i>befehlen</i>	bevelen	beval	bevolen
<i>beten</i>	bidden	bad	gebeden
<i>bieten</i>	bieden	bood	geboden
<i>beißen</i>	bijten	beet	gebeten
<i>binden</i>	binden	bond	gebonden
<i>blasen</i>	blazen	blies	geblazen
<i>bleiben</i>	blijven	bleef	gebleven
<i>brechen</i>	breken	brak	gebroken
<i>bringen</i>	brengen	bracht	gebracht
<i>biegen</i>	buigen	boog	gebogen
<i>denken</i>	denken	dacht	gedacht
<i>tun</i>	doen	deed	gedaan
<i>tragen</i>	dragen	droeg	gedragen
<i>treiben</i>	drijven	dreef	gedreven
<i>trinken</i>	drinken	dronk	gedronken
<i>zwingen</i>	dwingen	dwong	gedwongen
<i>essen</i>	eten	at	gegeten
<i>gehen</i>	gaan	ging	gegaan
<i>genesen</i>	genezen	genas	genezen

<i>genießen</i>	genieten	genoot	genoten
<i>geben</i>	geven	gaf	gegeven
<i>gießen</i>	gieten	goot	gegoten
<i>gleiten</i>	glijden	gleed	gegleden
<i>graben</i>	graven	groef	gegraven
<i>greifen</i>	grijpen	greep	gegrepen
<i>hängen</i>	hangen	hing	gehangen
<i>haben</i>	hebben	had	gehad (onregelmatig)
<i>helfen</i>	helpen	hielp	geholpen
<i>halten</i>	houden	hield	gehouden
<i>wählen</i>	kiezen	koos	gekozen
<i>sehen/gucken</i>	kijken	keek	gekeken
<i>klingen</i>	klinken	klonk	geklonken
<i>kneifen</i>	knijpen	kneep	geknepen
<i>kommen</i>	komen	kwam	gekomen
<i>kaufen</i>	kopen	kocht	gekocht (onregelmatig)
<i>bekommen</i>	krijgen	kreeg	gekregen
<i>können</i>	kunnen	kon	gekund (onregelmatig)
<i>lassen</i>	laten	liet	gelaten
<i>lesen</i>	lezen	las	gelezen
<i>lügen</i>	liegen	loog	gelogen
<i>liegen</i>	liggen	lag	gelegen
<i>leiden</i>	lijden	leed	geleden
<i>gleichen/ähnlich sehen</i>	lijken	leek	geleken
<i>laufen</i>	lopen	liep	gelopen
<i>meiden</i>	mijden	meed	gemeden
<i>müssen/sollen</i>	moeten	moest	gemoeten
<i>dürfen/mögen</i>			gemogen <i>Ik mag naar de bioscoop. Ik mag hem wel.</i>
	mogen	mocht	
<i>preisen</i>	prijzen	prees	geprezen
<i>raten</i>	raden	ried	geraden
<i>fahren/reiten</i>	rijden	reed	gereden
<i>hochgehen/hochfahren</i>	rijzen	rees	gerezen
<i>rufen</i>	roepen	riep	geroepen
<i>riechen</i>	ruiken	rook	geroken
<i>schimpfen/schelten</i>	schelden	schold	gescholden
<i>verletzen/schänden</i>	schenden	schond	geschonden
<i>schenken</i>	schenken	schonk	geschonken
<i>schaffen</i>	scheppen	schiep	geschapen
<i>schießen</i>	schieten	schoot	geschoten
<i>(er)scheinen</i>	schijnen	scheen	geschenen
<i>schreiben</i>	schrijven	schreef	geschreven

<i>erschrecken</i>	schrikken	schrok	geschrokken
<i>schieben</i>	schuiven	schoof	geschoven
<i>schlagen/hauen</i>	slaan	sloeg	geslagen
<i>schlafen</i>	slapen	sliep	geslapen
<i>schließen</i>	sluiten	sloot	gesloten
<i>schmelzen</i>	smelten	smolt	gesmolten
<i>schneiden</i>	snijden	sneed	gesneden
<i>sprechen</i>	spreken	sprak	gesproken
<i>springen</i>	springen	sprong	gesprongen
<i>stehen</i>	staan	stond	gestaan
<i>stechen</i>	steken	stak	gestoken
<i>stehlen</i>	stelen	stal	gestolen
<i>sterben</i>	sterven	stierf	gestorven
<i>steigen</i>	stijgen	steeg	gestegen
<i>stinken</i>	stinken	stonk	gestonken
<i>streiten/kämpfen</i>	strijden	streed	gestreden
<i>treten</i>	treden	trad	getreden
<i>treffen</i>	treffen	trof	getroffen
<i>ziehen</i>	trekken	trok	getrokken
<i>fallen</i>	vallen	viel	gevallen
<i>fangen</i>	vangen	ving	gevangen
<i>fahren</i>	varen	voer	gevaren
<i>kämpfen</i>	vechten	vocht	gevochten <i>fechten = schermen</i>
<i>verbieten</i>	verbieden	verbood	verboden
<i>verschwinden</i>	verdwijnen	verdween	verdwenen
<i>vergleichen</i>	vergelijken	vergeleek	vergeleken
<i>vergessen</i>	vergeten	vergat	vergeten
<i>verlassen</i>	verlaten	verliet	verlaten
<i>verlieren</i>	verliezen	verloor	verloren
<i>finden</i>	vinden	vond	gevonden
<i>fliegen</i>	vliegen	vloog	gevlogen
<i>fragen</i>	vragen	vroeg	gevraagd
<i>fressen</i>	vreten	vrat	gevreten
<i>frieren</i>	vriezen	vroor	gevroren
<i>wiegen</i>	wegen	woog	gewogen
<i>werfen</i>	werpen	wierp	geworpen
<i>wissen</i>	weten	wist	geweten
<i>(hin)weisen</i>	wijzen	wees	gewezen
<i>winden</i>	winden	wond	gewonden
<i>werden</i>	worden	werd	geworden
<i>reiben</i>	wrijven	wreef	gewreven
<i>senden</i>	zenden	zond	gezonden
<i>sehen</i>	zien	zag	gezien

<i>sein</i>	zijn	was	geweest (onregelmatig)
<i>singen</i>	zingen	zong	gezongen
<i>sinken</i>	zinken	zonk	gezonken
<i>sitzen</i>	zitten	zat	gezet
<i>suchen</i>	zoeken	zocht	gezocht
<i>werden</i>	zullen	zou	... (onregelmatig)
<i>schwimmen</i>	zwemmen	zwom	gezwommen
<i>umher streifen</i>	zwerven	zwierf	gezworven
<i>schweigen</i>	zwijgen	zweeg	gezwegen

Der Artikel und andere bestimmende Wörter

Beispiele:

de man	de naam		
een man	een naam		
mijn man	mijn naam		
uw man	uw naam		
geen man	geen naam	het kind	het boek
		een kind	een boek
		mijn kind	mijn boek
		uw kind	uw boek
		geen kind	geen boek
de vrouw	de school		
een vrouw	een school		
mijn vrouw	mijn school		
uw vrouw	uw school		
geen vrouw	geen school		
		de mensen	
		de kinderen	
		de vrouwen	
		de namen	
		de scholen	

Einige Beispielsätze:

De man heeft **een** vrouw en **een** kind. **Het** kind gaat naar **de** school in **de** straat, waar **de** man en **de** vrouw wonen. **De** vrouw draagt **de** naam van **de** man. Ze is namelijk met **de** man getrouwd. Dat is in Nederland dus hetzelfde als in Duitsland.

Ze wonen in **een** groot huis. **Het** huis heeft **een** rood dak. In **de** tuin bloeien **de** bloemen. **Het** weer is prachtig: **de** lucht is blauw en er waait **een** frisse wind. **De** mensen zijn vrolijk: ze genieten van **het** mooie weer.

Regel:

- de – het – een* sind immer gleich. Sie verändern nicht, egal wo sie im Satz stehen.
- het* wird in der Regel verwendet bei Wörtern, die im Deutschen sogenannte *das*-Wörter sind (*das Haus, das Dach, das Kind, das Tier*).

Also:

In manchen Sachen ist das Niederländische komplizierter als das Deutsche, aber in einigen Bereichen ist das genau umgekehrt. Mit am schönsten ist das Fehlen von Unterschieden wie *der-des-dem-den* etc. Im Niederländischen macht es – wie gesagt - nichts aus, wo im Satz die Wörter stehen, es steht immer nur *een, de* oder *het* davor bzw. ein anderes bestimmendes Wort (*mijn – jouw/je – zijn – haar – ons – jullie – hun – uw –* besitzanzeigend; oder *dit - die – dat – deze – vele – sommige* usw.). Das ist besonders bequem, gerade auch beim Sprechen.

Weitere Beispiele:

Het is druk in **de** winkels.
 We moeten naar **de** warme bakker en **de** supermarkt.
 Je moet **een** nieuwe broek hebben
 Hier is **de** bon.
 En hier zijn **de** zegels.
Een fijn weekend nog.
 Zie je **die** aardbeientaart?
 Zo mevrouw – **uw** brood.
 Ik zoek **een** broek.
 Ik snap **die** maten niet.
 Het beste kunt u even bij **dat** rek kijken.

We hebben **een** hele leuke aanbieding.
 Die past goed bij **je** overhemd.
Dat hemd neem ik.
De rits doet het niet meer.
 Dan moet u bij **de** klantenservice zijn, rechts achterin **de** zaak.
 Tot **uw** dienst.
 Ben ik aan **de** beurt?
Deze broek heb ik hier gekocht.

We hebben **deze** broeken nog op voorraad.
 Doe maar **een** tegoedbon.
 Ik neem **een** andere broek.
 Ik vind **deze** broek niet mooi.
 Ze hadden **die** broeken niet meer.

Zahlen, Maße, Gewichte

één twee drie vier vijf zes zeven acht negen tien elf twaalf dertien veertien vijftien zestien zeventien achttien negentien twintig	éénentwintig tweeëntwintig drieëntwintig vierentwintig vijfentwintig zesentwintig zevenentwintig achtentwintig negenentwintig dertig veertig vijftig zestig zeventig tachtig negentig honderd	honderdéén honderdtwee tweehonderd duizend duizendéén elfhonderd twaalfhonderd tweeduizend honderdduizend één miljoen twee miljoen drie miljoen één miljard twee miljard drie miljard	$3+4=7$: drie plus vier is zeven $4-2=2$: vier min twee is twee $4 \times 2=8$: vier keer vier is acht $8:2=4$: acht gedeeld door twee is vier
--	---	---	--

Sie sehen: das ist im Niederländischen nicht soviel anders als im Deutschen.
Einfach lernen!

Bemerkung 1

het miljoen – het miljard: es geht hier um Substantive, die als Zahl unverändert bleiben:
1 miljoen, 2 miljoen, 20 miljoen; 1 miljard, 2 miljard, 20 miljard.

Bemerkung 2

de/het ...

eerste, tweede, derde, vierde, vijfde, zesde, zevende, achtste, negende, tiende, elfde,
twaalfde, achttiende, negentiende

twintigste, vijfentwintigste, dertigste, veertigste, vijftigste, zestigste, zeventigste,
tachtigste, negentigste, honderdste, tweehonderdste, duizendste, vierduizendste,
miljoenste, miljardste ...

Bemerkung 3

Niederländische und deutsche Basisbegriffe für Maße und Gewichte sind ungefähr die gleichen: *Liter/liter – Centimeter/centimeter – Gramm/gram.*

Das Adjektiv

Adjektive nennen eine Eigenschaft des Substantivs:

mannelijk (<i>de/een</i>)	vrouwelijk (<i>de/een</i>)	onzijdig [sächlich] (<i>het/een</i>)	meervoud (<i>de</i>)
de oude <u>de</u> man	de jonge <u>vrouw</u>	het kleine <u>de</u> kind	de oude <u>de</u> mensen
een oude <u>de</u> man	een oude <u>vrouw</u>	een klein <u>de</u> kind	oude <u>de</u> mensen
rode <u>wijn</u>	lekkere <u>melk</u>	mooi <u>weer</u>	dikke <u>wolken</u>

Das Adjektiv geht **beinahe genauso** wie im Deutschen, ist aber einfacher in den Endungen.
- Es endet im Niederländischen bei 'de'-Wörtern auf –e, bei 'het'-Wörtern auch, so lange 'het' davor steht.
- Wenn bei 'het'-Wörtern 'het' davor steht, hat das Adjektiv ein –e, wenn nicht: fehlt die Endung.

Das ist eigentlich alles!

Das Substantiv - Mehrzahlbildung

Beispiele:

het gesprek – de gesprekken

de dochter – de dochters

het contact – de contacten

de bom – de bommen

de spijker – de spijkers

de fiets – de fietsen

de tas – de tassen

het kind – de kinderen

de zwartloper – de zwartlopers

de inschrijving – de inschrijvingen

de bewaker – de bewakers

de duinwachter – de duinwachters

de brand – de branden

het duin – de duinen

de film – de films

het museum – de musea

het ei – de eieren

Also:

- O 2 Mehrzahlendungen kommen beim Substantiv am meisten vor: -s oder –en.
- O *bom – bommen / tas – tassen*: -o- und –a- sind *kurz*, deshalb verdoppeln –m und –s in der Mehrzahlform.
- O Mehrzahl –s kommt **nur** vor in Wörtern mit minimal 2 Silben.
- O Mehrzahl –s kommt **nur** dort, wo die letzte Silbe *unbetont* ist: *spijkers, dochters*.
- O Wenn die letzte Silbe betont ist, kommt –en: *contacten*.
- O Sächliche Wörter (das-Wörter) die auf Deutsch –er kriegen, kriegen auf Niederländisch –eren: *kinderen, eieren*.
- O Bei Wörtern aus anderen Sprachen gibt es Abweichungen: *films, musea*.

Kurz: In Sachen Mehrzahlbildung ist das Deutsche komplexer als das Niederländische.

Persönliche und besitzanzeigende Fürwörter (*ik, jij - mijn, jouw, etc.*)

Persönliche Fürwörter ersetzen eine **Person** oder ein **Substantiv** (das ist jedes Wort, wovor man 'de' oder 'het' setzen kann).

Die Form verändert, wenn es als **Subjekt** (Person oder Ding, das etwas 'macht') oder als **Objekt** (alle anderen Fälle) benutzt wird.

Beispiele:

Ik heb die man niet gezien.

*Zou die man **mij** gezien hebben?*

*Mijn zus geeft **mij** goede raad.*

*Mijn zus rijdt met **mij** mee.*

Besitzanzeigende Fürwörter sagen aus, zu wem oder was etwas gehört: sie drücken eine Art 'Besitz' aus: ***mijn** zus, **zijn** hoed, **haar** hondje, **onze** ouders...*

Übersicht

Person	persönliches Fürwort		besitzanzeigendes Fürwort
	Subjekt	Objekt	
1. Einzahl	ik	mij	mijn
2. Einzahl	jij	jou	jouw
	u	u	uw
3. Einzahl	hij	hem	zijn
	zij	haar	haar
	het	het	zijn
1. Mehrzahl	wij	ons	ons/onze
2. Mehrzahl	jullie	jullie	jullie
	u	u	uw
3. Mehrzahl	zij	hen/hun	hun

Alles in allem: auch hier ist das Niederländische etwas einfacher als das Deutsche.

Die Wortfolge in niederländischen Sätzen

Beispielsätze:

In Nijmegen, de moederstad van Dekker van de Vegt, zijn meerdere filialen.

Je vindt er dan ook een gigantische variatie aan titels.

Maar ook voor kinderen is er veel te vinden.

Die variatie zie je ook terug op de website van het bedrijf, vergelijk de illustratie hierboven.

Terwijl er bovendien nog een centraal magazijn is, van waar uit de winkels worden bevoorraad.

Als je met de mensen praat, krijg je dat ook bevestigd.

Ik studeer nog aan de HEAO*, richting administratie en verkoop en dit werk past daar natuurlijk heel goed bij.

En John van Galen, die intussen al weer 15 jaar fulltime aan het bedrijf is verbonden, zegt: "Het werk hier is echt heel afwisselend. En John van Galen, die intussen al weer 15 jaar fulltime aan het bedrijf is verbonden, zegt: "Het werk hier is echt heel afwisselend."

Dat komt vast ook omdat haast iedereen gek is op boeken.

En toen ik uw advertentie zag, dacht ik: waarom ook niet?

Welke ervaring heeft u eigenlijk met boeken en de boekhandel?

Mijn opa heeft een jaar of tien geleden de zaak verkocht.

Net als in Duitsland heb je ook in Nederland allerlei papieren die je moet invullen als je ergens komt te werken.

*HEAO = Hoger Economisch en Administratief Onderwijs (vergelijkbaar met der deutschen Wirtschaftshochschule)

Also: Im Niederländischen werden die Sätze meistens ungefähr genauso gebaut wie im Deutschen.

Wortkombinationen/Wortbildungsmechanismen

<i>Niederländisch</i>	<i>Deutsch</i>
de inwoners + het aantal = het inwonersaantal	die Einwohner + die Zahl = die Einwohnerzahl
hier + onder = hieronder	hier + unten = hierunten
het internet + de site = de internetsite	das Internet + die Site = die Internetsite
het gereedschap + de kist = de gereedschapskist	das Werkzeug + der Kasten = der Werkzeugkasten

Also:

O Bei Wortkombinationen (... + ... = ...) ist das zweite Wort das Kernwort: *de* oder *het* hängt von diesem Kernwort ab.

O Im Niederländischen kann man mehrere Wörter ganz einfach koppeln. Man schreibt sie dann an einander fest. Das ist genauso wie im Deutschen.

O Ab und zu erscheint ein Verbindungs-s.

Weitere Beispiele:

fietsen - fiets – fietsendief – fietsendiefstal – fietsendiefstalprobleem - fietser – fietsster – ligfiets – rechtopfiets – stadfiets – fietsenstalling - fietshandelaar

aangeven – aangifte – aangifteformulier – internetaangifte

streep – streepje – streepjescode – streepjescodekenteken

naam – voornaam – achternaam – familienaam

telefoon – telefoongesprek – telefonisch

politie – politieman – politiebureau

buitenland – buitenlander

Also: Im Deutschen werden Wörter und Wortkombinationen etwa genauso gebildet wie im Niederländischen.